

Avaleht>Kohtuasja algatamine>Kus ja kuidas?>Kulud

Kulud

Austria

Sellel lehel on esitatud teave Austria kohtukulude kohta.

Õigusvaldkonna ametikohtade tasustamist reguleeriv õigusraamistik

Advokaadid

Austria **advokatuuriseaduses** (*Rechtsanwaltsordnung*) on sätestatud, et klient ja advokaat võivad advokaadi osutatud teenuste eest makstavas tasus üldiselt **vabalt kokku leppida**.

Tasu võib olla arvatud **tunnimäära** alusel või selle võib kokku leppida kindla summana. Kindlasummalise tasu korral ei arvestata konkreetseid osutatud teenuseid ega nendele kulunud aega. Kui tasus ei ole sõnaselgelt kokku lepitud, siis loetakse, et kokku on lepitud mõistlikus tasus.

Austria tsiviilkohtumenetluse seadustikus (*Zivilprozessordnung – ZPO*) ja advokaadi tasusid käsitlevas seaduses (*Rechtsanwaltstarifgesetz*) on sätestatud, et **tsiviilkohtumenetluses** määrab kohus otsuses kohtukulude jaotamise kohta, millise osa kuludest peab kaotanud pool võitnud poolele hüvitama. Need kulud arvutatakse hagiinna ning osutatud teenuse kestuse ja laadi alusel.

Kriminaalmenetluses peab tavaliselt iga isik (süüdistatav, erasüüdistaja või kriminaalmenetluses osalev tsiviilhageja), kes on palganud ennast esindama advokaadi, kandma ka sellega kaasnevad kulud. See on nii ka siis, kui kaitsja on määratud kohus, välja arvatud juhul, kui on täidetud tasuta õigusabi andmise tingimused. Üldiselt erinevad kulud olenevalt asjaomase kohtu liigist ja struktuurist (nt esimese astme kohus (*Bezirksgericht*), üheliikmelise koosseisuga liidumaa kohus (*Landesgericht mit Einzelrichter*in*), kaasistujatega kriminaalkohus (*Schöffengericht*) või vandekohus (*Geschworenengericht*)).

Kohtutäituriid

Tasu, mida kohtutäituriid (*Gerichtsvollzieher*) oma toimingute eest saavad, on sätestatud täitemenetluse seadustiku (*Exekutionsordnung*) 6. osas (täitemenetluse seadustiku paragrahvis 454 jj). Seadustikus on ette nähtud ka **täitetasu** (*Vollzugsgebühr*), mida sissenõudja peab maksma täitmisavalduse esitamisel koos **kindlasummalise tasuga** (*Pauschalgebühr*), mis on sätestatud **kohtulõivude seaduses** (*Gerichtsgebührengesetz – GGG*).

Täitetasu (**täitemenetluse seadustiku paragrahv 455**) moodustab osa täitemenetluse kuludest. Sissenõudja taotluse korral võib kohus kohtukulude jaotamise otsuses määrata, et võlgnik peab täitetasu hüvitama.

Kohtutäituril on õigus saada tasu ka maksete vastuvõtmise eest. Selle tasu võib makstud summast maha arvata (**täitetasude seaduse paragrahvid 457 ja 462**).

Kindlaksmääratud kulud

Kindlaksmääratud kulud tsiviilkohtumenetluses

Tsiviilmenetluse poolte kindlaksmääratud kulud

Kohtuteenuste kasutamise eest makstavad kohtukulud on kas **kindlasummalised** või need arvutatakse **protsendina määramisaluseks olevast summast**.

Summa suurus oleneb kohtuasja laadist ning hagiinnast (mis määratakse nõude rahalise väärtuse alusel) ja menetlusosaliste arvust. Kui osalisi on rohkem kui kaks, võib kohtulõivude seaduse paragrahvi 19a kohaselt lisada mitme menetlusosalise lisatasu, mis on 10–50%.

Tsiviilkohtumenetluse etapp, kus kindlaksmääratud kulud tuleb tasuda

Esimese astme tsiviilkohtumenetluses tuleb hagiavalduse esitamisel maksta kindlasummaline lõiv. Lõiv on **ühekordne**, olenemata menetluse seisust selles etapis ning sellest, kas hagiavaldus sisaldab rohkem kui ühte nõuet või on seotud rohkem kui ühe isikuga, ning see katab kogu menetluse esimese astme kohtus. Kui nõudeid menetluse käigus suurendatakse, võidakse nõuda lisa lõivu. See tuleb tasuda kirjalike avalduste esitamise ajal. Kui nõuet suurendatakse kohtuistungil, kuulub lõiv maksmisele siis, kui suurendatud nõue protokollis kantakse. **Teise või kolmanda astme kohtus** tuleb lõiv maksta **apellatsioonkaebuse esitamisel** (kohtulõivude seaduse paragrahvi 2 punkt 1). Erandina tuleb hagiavalduse korral hagiavalduse lõivu asemel mõnikord tasuda **otsuse tegemise lõiv**.

Kindlaksmääratud kulud kriminaalmenetluses

Kriminaalmenetluse poolte kindlaksmääratud kulud

Üldiselt kriminaalmenetluse korral kohtukulusid ei maksta. Üksnes erasüüdistusmenetluste puhul tekivad kriminaalmenetluse algatamise või jätkamise avalduse ning appellatsioonkaebuste ja kehtetuks tunnistamise kaebuste esitamisega seotud kulud poolele, kes erasüüdistuse esitab.

Kriminaalmenetluse etapp, kus kindlaksmääratud kulud tuleb tasuda

Kindlaksmääratud kulud tasutakse siis, kui esitatakse tasumisaluseks olev avaldus.

Kindlaksmääratud kulud konstitutsioonikohtu menetluses

Konstitutsioonikohtu menetlusosaliste kindlaksmääratud kulud

Konstitutsioonikohtu seaduse (*Verfassungsgerichtshofgesetz – VfGG*) paragrahvi 17a lõike 1 kohaselt on lõiv 240 eurot.

Konstitutsioonikohtu menetluse etapp, kus kindlaksmääratud kulud tuleb tasuda

Kindlaksmääratud kulud tuleb tasuda menetluse alguses.

Advokaatide ja õigusnõustajate teavitamiskohustus

Poolte õigused ja kohustused

Üldiselt on advokaadil **kohustus** teavitada oma klienti sellest, kuidas tasud arvutatakse ja milliseid kulusid peab klient eeldatavasti kandma. Advokaadi kutsealal töötamist käsitlevate suuniste (*Richtlinien für die Ausübung des Rechtsanwaltsberufes – RL-BA 2015*) paragrahvi 15 lõikes 2 on soovitatud, et kui advokaat võtab vastu uue kohtuasja, peaks ta klienti teavitama tasu arvestamise alusest ja oma õigusest vahemaksetele. Kui ei ole kokku lepitud kindlasummalises tasus, on kliendil õigus mõistlike ajavahemike järel nõuda vahearvet või arvestust juba osutatud teenuste kohta või – juhul, kui on kokku lepitud tunnitassus – advokaadi ajakulu kohta. Advokaadi palkamisel tuleks sõlmida leping, mis sisaldab kokkulepet tasustamise alguse ja vahearvete sageduse kohta.

Kulude kindlaksmääramise õiguslikud alused

Kust leida teavet õiguslike kohta Austrias?

Tsiviilõiguslike hagimenetluste (sealhulgas kaubandusajade) kulude hüvitamise õigusnormid on esitatud tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvides 40–55. Hagita menetluste korral (nt perekonnaasjad, eelkõige abielulahutus vastastikusel kokkuleppel või vaidlused hooldus- ja suhtlusõiguse või ülalpidamisnõuete üle) kehtivad muud kulude hüvitamise normid. Üldnormid on sätestatud **hagita menetlusi käsitleva seaduse** (*Außenstreitgesetz – AußStrG*) paragrahvis 78. **Erandeid** nendest üldnormidest kohaldatakse muu hulgas isikuhooldus- ja suhtlusõigusega seotud vaidluste ning alaealiste ülalpidamise nõudeid käsitlevate menetluste suhtes. **Kriminaalmenetluse** kulud on reguleeritud **Austria kriminaalmenetluse seadustiku** (*Strafprozessordnung – StPO*) paragrahvidega 380–395. Kohtulõivud (kindlasummalised kulud) on sätestatud kohtulõivude seaduses.

Kokkuvõtlik teave advokaatide tasude kohta on esitatud **Austria advokaatuuri** (*Österreichischer Rechtsanwaltskammertag*) **veebisaidil avaldatud teabelehes**. Üldine teave on esitatud ka ametiteüleisel platvormil **oesterreich.gv.at**, mille leiab, liikudes järgmiselt: [Leben Themen > Dokumente und Recht > Zivilrecht > Zivilverfahren (elulised teemad > dokumendid ja õigus > tsiviilõigus > tsiviilkohtumenetlus)].

Üldteabe kohtukulude kohta leiab veebisaidil **oesterreich.gv.at**. Õigusaktide tekstid (nt kohtulõivude seadus ja tasumäärasid käsitlevad eeskirjad) on tasuta kättesaadavad Austria Vabariigi õigusteabesüsteemi (*Rechtsinformationssystem des Bundes*) kaudu, mille link on avaldatud liidukantsleri büroo veebisaidil.

Millistes keeltes on võimalik leida teavet kulude kindlaksmääramise õigusliku aluse kohta Austrias?

Saksa keeles.

Kust leida teavet vahenduse kohta?

Vahendajate loetelu (mida haldab föderaalne justiitsministeerium) on üldsusele kättesaadav vahendust käsitleval **veebilehel**.

Seoses taastava õigusega kriminaalmenetluses on veebisaidil **NEUSTART** esitatud teave süüdistatava ja ohvri vahelise lepitamise kohta (*Tatungleich*) (ka inglise keeles).

Kust leida lisateavet kulude kohta?

Veebis kättesaadav teave menetluskulude kohta

Austria kohtusüsteemi, kohtukulud ja föderaalset justiitsministeeriumi käsitlev üldteave on esitatud **Austria justiitsministeeriumi** veebisaidil ja lugejale arusaadavat teavet pakkuval veebisaidil **oesterreich.gv.at**.

Austria Vabariigi õigusteabesüsteemis on esitatud järgmiste õigusaktide **tekstid** [ÖS1]:

kohtulõivude seadus (*Gerichtsgebührengesetz – GGG*);

tasu saamise õigust käsitlev seadus (*Gebührenanspruchsgesetz – GebAG*);

advokaaturiseadus (*Rechtsanwaltsordnung – RAO*);

advokaatide tasumäärade seadus (*Rechtsanwaltstarifgesetz – RATG*).

Advokaaditasude suhtes kehtestatud üldkriteeriumide (*Allgemeine Honorar-Kriterien für Rechtsanwälte – AHK*) tekst on kättesaadav **Austria advokaatuuri** portaalis.

Kust leida teavet eri menetluste keskmise kestuse kohta?

Sellise teabe saamiseks pöörduge otse Austria föderaalsete justiitsministeeriumi poole.

Kust leida teavet konkreetse menetluse keskmiste kogukulude kohta?

Eri liiki menetluste raames maksmisele kuuluvad kohtulõivud on eelnevalt kindlaks määratud (**kohtulõivude seaduses**). Need võivad muutuda, kui hagihinda suurendatakse või vähendatakse. Kulud, mille kaotanud pool peab tsiviilkohtumenetluses võitnud poolele maksma (advokaatide ja ekspertide tasud, suulise ja kirjaliku tõlke kulud), määrab kohus kindlaks otsuses kohtukulude jaotamise kohta. Kohus teeb otsuse **advokaatide tasumäärade seaduse** (advokaaditasud) ja **tasu saamise õigust käsitleva seaduse** (ekspertide ning tõlkide ja tõlkijate tasud) alusel. Kulud sõltuvad suuresti seotud kulutustest ja ajakulust. Seepärast ei ole konkreetset summat võimalik eelnevalt kindlaks määrata. Põhimõtteliselt võivad klient ja advokaat makstavas tasus omavahel vabalt kokku leppida.

Käibemaks

Kust leida teavet käibemaksu kohta? Millised on kohaldatavad määrad?

Advokaatide osutatavatel teenustel tuleb tasuda **käibemaks**. Käibemaksmäär on Austrias **20%**. Sarnaselt muudele kuludele tuleb see maksta advokaadile eraldi, nagu on sätestatud **advokaatide tasumäärade seaduse paragrahvis 16** ja **advokaatide tasudele kehtestatud üldkriteeriumide paragrahvis 17**.

Advokaatide tasumäärade seaduses ja tasudele kehtestatud üldkriteeriumide dokumendis sätestatud tasumäärad ei sisalda käibemaksu.

Tasuta õigusabi

Kohaldatav sissetulekukünnis tsiviilajades

Tasuta õigusabi (*Verfahrenshilfe*) saamise õigus **ei rajane seaduses sätestatud sissetulekukünnisel**. Tsiviilkohtumenetluses (ja kaubandusajades) on tasuta õigusabi andmine reguleeritud **Austria tsiviilkohtumenetluse seadustikuga**. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku sätteid kohaldatakse *mutatis mutandis* hagita menetluste suhtes. Tasuta õigusabi andmise otsuse teeb **esimese astme kohus**.

Tasuta õigusabi ei anta, kui kavandatud kohtumenetlus või kaitses tundub ilmselgelt pahatahtlik või igasugused eduväljavaated on välistatud. Kohus otsustab, milliseid allpool loetletud soodustusi igal üksikjuhul antakse.

Austrias võib tasuta õigusabi sisaldada järgmist:

ajutine vabastus kohtukulude, tunnistajate, ekspertide ning tõlkide või tõlkijate tasude, mis tahes vajaliku avaliku teavitamisega seotud kulude, usaldusisiku kulude ja kohtu määratud esindaja või advokaadi kantud mis tahes kulude **maksimisest**;

esindamine advokaadi poolt.

Kolme aasta jooksul pärast menetluse lõpuleviimist võidakse tasuta õigusabi saanud poolelt nõuda, et ta saadud summa täies mahus või osaliselt **tagasi maksaks**, kui poole rahaline olukord on muutunud ja tal on võimalik asjaomaseid makseid teha, ilma et see tema toimetuleku ohtu seaks.

Süüdistatavale ja ohvrile kohaldatav sissetulekukünnis kriminaalmenetluses

Süüdistatava või ohvri või kriminaalmenetluses osaleva tsiviilhageja tasuta õigusabi saamise õiguse üle otsustamisel ei arvestata **kindlaksmääratud sissetulekukünnist**. Suunavaks kriteeriumiks on elatusvahendite tase, mis on äraelamist võimaldavast töötasust kõrgem ja piisavast sissetulekust madalam. Äraelamist võimaldava töötasu suurust hinnatakse korrapäraselt uuesti ja kehtiv tase avaldatakse **Austria justiitsministeeriumi** veebisaidil.

Ohvrile tasuta õigusabi andmisega seotud tingimused

Kui õiguslane nõustamine ja tugi (*Prozessbegleitung*) ei ole Austria kriminaalmenetluse seadustiku paragrahvi 66b alusel ette nähtud, on kriminaalmenetluse raames tsiviilhagi esitaval ohvril õigus saada tasuta õigusabi, kui:

tal ei ole võimalik kasutada õigusnõustaja abi, ilma et see vähendaks talle vajalike vahendite taset (vt eespool esitatud märkused vahendite nõutava taseme kohta), **ning**

õigusnõustaja abi kasutamine **on õigusemõistmise huvides** ja eelkõige selle huvides, et ohvri õigused tõhusalt maksma panna, vältimaks hilisemaid eraldiseisvaid tsiviilkohtumenetlusi.

Süüdistatavale tasuta õigusabi andmisega seotud tingimused

Lisaks **finantstingimustele** peab tasuta õigusabi andmine olema **õigusemõistmise ja eeskätt nõuetekohase kaitses huvides**.

Kaitsja määramist loetakse igal juhul õigusemõistmise huvides olevaks,

kui kaitsja määramine on kriminaalmenetluse seadustiku paragrahvi 61 lõike 1 kohaselt (vt allpool) hädavajalik (*notwendige Verteidigung*), sest süüdistatav on pime, kurt, tumm, muu puudega või ta **ei valda kohtus kasutatavat ametlikku keelt piisavalt hästi** ning ei suuda seetõttu end ise kaitsta;

kui tegu on apellatsioonimenetlusega;

kui kohtuasjaga on seotud **keerulised faktilised ja õiguslikud asjaolud**.

Kui kaitse on hädavajalik, **peab** süüdistatavat esindama **kaitsja**. Kaitse on hädavajalik järgmistel juhtudel (kriminaalmenetluse seadustiku paragrahvi 61 lõige 1):

süüdistatava kohtueelse kinnipidamise ajal (punkt 1);

kogu sellise menetluse vältel, mis puudutab paigutamist vaimse häirega õigusrikkujate kinnipidamisasutusse kooskõlas kriminaalmenetluse seadustiku paragrahviga 21 (punkt 2);

sellise kohtumenetluse raames, mille eesmärk on suunata süüdistatav taastusravi vajavate sõltlastest õigusrikkujate kinnipidamisasutusse või ohtlike retsidivistide kinnipidamisasutusse (punkt 3);

liidumaa kohtu menetluses, kui see toimub kohtukaasistujate või vandekohtu osalusel (punkt 4);

üheliikmelise koosseisuga liidumaa kohtu menetluses, kui karistusena võidakse määrata üle kolme aasta pikkune vangistus, välja arvatud juhul, kui tegemist on Austria karistusseadustiku (*Strafgesetzbuch – StGB*) paragrahvi 129 lõike 2 punktis 1 osutatud murdvargustega ja paragrahvi 164 lõikes 4 osutatud varastatud esemete vastuvõtmisega (punkt 5);

vastandamisega ülekuulamise ajal (paragrahv 165), kui see moodustab kooskõlas punktidega 3–5 kohtumenetluse selle osa, milles kaitsja osalus on hädavajalik (punkt 5a);

kohtukaasistujate või vandekohtu osalusel tehtud kohtuotsuse edasikaebamisel (punkt 6);

asja uuesti arutamise avalduse esitamisel ja avalduse mis tahes avaliku arutamise korral (punkt 7).

Kuludeta kohtumenetlused

Selleks, et kaitsta ohvri õigusi kriminaalmenetluses, võib ta taotluse korral saada **tasuta psühhosotsiaalset abi või õigusabi**, kui ta on:

vägivallakuriteo, tõsise ähvarduse, seksuaalkuriteo või sellise kuriteo ohver, milles kasutati ära tema sõltuvust teisest isikust;

sellise isiku abikaasa, registreeritud partner, elukaaslane, otseliinis sugulane, õde või vend või muu ülalpeetav, kelle surma võis põhjustada kuritegu, või muu sugulane, kes oli kuriteo tunnistaja;

terrorikuriteo ohver;

ahistava jälitamise, pideva telekommunikatsiooni- või IT-süsteemi teel toimuva ahistamise või kuriteole kihutamise ohver;

au teotamise, juba alusetuks tunnistatud kuriteos süüdistamise või solvangute ja laimu ohver, kui on põhjust arvata, et selline tegu pandi toime telekommunikatsiooni- või IT-süsteemi kasutades;

alaealine isik, kes võis olla tunnistajaks oma sotsiaalsfääris toime pandud vägivallakuritegudele (pervägivald, laste vastu suunatud vägivald).

Alla 14aastastele seksuaalkuritegude ohvritele on abi kõikidel juhtudel tasuta, ilma et selleks peaks taotlust esitama. Psühhosotsiaalne abi hõlmab ohvri ettevalmistamist menetluseks ja sellega kaasnevaks emotsionaalseks koormaks. Psühhosotsiaalset abi ning õigusabi pakuvad ohvriabiorganisatsioonid, kellega föderaalne justiitsministeerium on **kriminaalmenetluse seadustiku paragrahvi 66 lõike 3** kohaselt lepingu sõlminud.

Hagita menetlustes on täisealisele isikule eestkostja (*Erwachsenenvertreterin/Erwachsenenvertreter*) määramine lõivuvaba. Samuti on lõivuvabad **hooldus- ja suhtlusõigust käsitlevad menetlused**. Lõivu ei tule maksta ka seoses sundkorras raviasutusse paigutamist käsitleva seaduse (*Unterbringungsgesetz*) või hooldekodusse paigutamist käsitleva seaduse (*Heimaufenthaltsgesetz*) kohaste menetlustega. Kui poole sissetulek ja varad on väikesed, võib tasuta õigusabi anda lõivude maksmisest ajutise vabastamise kujul. Vabastuse ulatus sõltub esitatud avaldusest ja kohus teeb otsuse oma äranägemisel.

Millal peab kaotanud pool tasuma võitnud poole kulud?

Hagimenetlused

Tsiviilkohtumenetlustega (sealhulgas kaubandusajadega) seotud kulud on reguleeritud **Austria tsiviilkohtumenetluse seadustikuga**. Selles on sätestatud, et algul peab iga menetlusosaline kandma menetluses osalemisega tekkinud kulud ise. Mõlemale poolele tekkinud kulud jagatakse alguses poolte vahel võrdselt. Kui kohus langetab kohtuasjas otsuse, teeb ta kulude jaotamise kohta määruse. Kehtib põhimõte, et kulud mõistetakse välja võitnud poole kasuks. Pool, kes kaotab kohtuvaidluse kõikides punktides, peab teisele poolele **hüvitama** kõik tasud ja kulud, mis olid vajalikud seoses prokuratuuri või kaitse nõuetekohase tegevusega. Kui pooled on saanud mõnes punktis võidu ja mõnes punktis kaotuse, tuleb kulud vastastikku tasaarveldada või proportsionaalselt ära jagada.

Kõrvalekaldumine põhimõttest, et kulud mõistetakse välja võitnud poole kasuks, on teatavatel juhtudel põhjendatud:

kui kaotatakse suhteliselt vähetähtsas küsimuses ja hagi rahuldamata jäetud osa ei põhjastanud erilisi kulusid;

kui nõude suuruse on kindlaks määranud eksperdid või see on kohtu pädevuses ning kui kulud tuleb vastastikku tasaarveldada;

kui kostja käitumine ei ole põhjastanud hagi esitamist ning ta on esimesel võimalusel nõuet tunnistanud ning

kui üks pooltest on põhjastanud menetluse tühistamise või kehtetuks tunnistamise; sel juhul võidakse sellelt poolelt nõuda kõigi kulude katmist.

Hagita menetlused

Perekonnaõiguse küsimusi (ülalpidamist, suhtlus- ja hooldusõigust käsitlevad menetlused ning abielulahutus vastastikusel kokkuleppel) käsitletakse hagita menetluste raames. Hagita menetlustega seotud kulusid käsitlevad üldeeskirjad sisalduvad hagita menetluste seaduse paragrahvis 78. Paljude menetluste suhtes on siiski kehtestatud erandid. Ka hagita menetluste puhul kehtib tavaliselt põhimõte, et kulud tuleks välja mõista võitnud poole kasuks, kuid õigluse huvides võib kulud välja mõista teisiti. Kui hüvitamist ei nõuta, tuleb tegelikud kulud (nt eksperditasud) maksta proportsionaalselt poole osalusega kohtumenetluses. Kui seda osalust ei ole võimalik kindlaks määrata, tuleb kulud jagada võrdselt.

Üksikasjad mitmesugust liiki menetluste (ülalpidamist, suhtlus- ja hooldusõigust käsitlevad ning abielulahutusmenetlused) puhul.

Abielulahutust käsitlevate menetluste puhul tuleb eristada kohtulikku abielulahutust ja abielulahutust vastastikusel kokkuleppel.

Kohtuliku abielulahutuse suhtes kohaldatakse Austria tsiviilkohtumenetluse seadustiku erisätteid. Kui kumbagi pool ei leita süüdi olevat, tuleb kulud vastastikku tasaarveldada. Kui abielulahutuse põhjuseks on abielu purunemine ning kui kohtulahend sisaldab otsust selle kohta, kes purunemise eest vastutab, peab süüdi olev abikaasa maksma teise poole kulud.

Abielulahutus vastastikusel kokkuleppel: kohaldatakse hagita menetluse norme. Abikaasad esitavad kohtule kaks identset avaldust. Kuna võistlevat kohtumenetlust ei ole, siis kulude väljamõistmist ei toimu. Tegelikud kulud peavad pooled kandma võrdselt.

Ka hooldus- ja suhtlusõigust käsitlevad menetlused on hagita menetlused. Erandina (hagita menetluste seaduse paragrahvi 107 lõike 5 alusel) ei toimu selliste menetluste puhul kulude väljamõistmist.

Veel ühe erandina (hagita menetluste seaduse paragrahvi 101 lõike 2 alusel) ei mõisteta menetluskulusid välja ka alaealiste lastega seotud ülalpidamisnõudeid käsitlevate menetluste puhul.

Kriminaalmenetlused

Kriminaalmenetlustes peab iga isik, keda esindab kaitseadvokaat või muu esindaja, kandma oma kulud ise, isegi kui advokaadi on määratud kohus (kriminaalmenetluse seadustiku paragrahvi 393 lõige 1).

Kohtuotsusega, millega süüdistatav süüdi mõistetakse, tuleb süüdimõistetult välja mõista ka kriminaalmenetluse kulud (kriminaalmenetluse seadustiku paragrahvi 389 lõige 1). Kriminaalmenetluse seadustiku paragrahvi 381 lõike 1 kohaselt võivad kriminaalmenetluses tekkida järgmised kulud: kindlasummaline lõiv seoses allpool täpsustamata menetluskuludega, sealhulgas uurimise ning peaprokuröri või kohtu korraldustest tulenevate toimingutega seotud kulud. Kindlasummaline lõiv määratakse järgmiselt: menetlus vandekohtuga liidumaa kohtus – 500 kuni 10 000 eurot; menetlus kohtukaasistujatega liidumaa kohtus – 250 kuni 5000 eurot; menetlus üheliikmelise koosseisuga liidumaa kohtus – 150 kuni 3000 eurot ning menetlus esimese astme kohtus – 50 kuni 1000 eurot;

eksperditasud ja üldiselt ka tõlkide tasud;

ametiasutustelt teabe, aruannete või arvamuste saamisega seotud kulud;

süüdistatava või tunnistajate piiriülese transpordi kulud ning teisest riigist kutsutud tunnistajate transpordikulud;

vahendite külmutamise kaasnivad kulud, arvelduskontosid käsitleva teabe saamise, kirjade konfiskeerimise, sideandmete saamise ja sidevahendite pealtkuulamisega seotud kulud;

karistuse täitmisele pööramisega seotud kulud, sealhulgas vangide riigisisesesse või välisriigi karistussüsteemi üleviimise kulud, välja arvatud

vabaduskaotusliku karistuse täitmisele pööramisega seotud kulud;

kriminaalmenetlusega seotud kohtukulud;

kaitseadvokaadi või teiste esindajate kulud;

kindlaks määratud summa seoses ohvrile osutatud abi kuludega kuni 1000 euro ulatuses.

Need kulud – välja arvatud punktides 3, 7 ja 9 loetletud kulud – katavad algul föderaalasutused. Punkti 9 kohase kindlasummalise tasu kindlaksmääramisel võtab kohus arvesse tasumise eest vastutava isiku majanduslikku olukorda. Süüdistatav ei pea tagasi maksma tõlgi teenuste kasutamise kaasnavaid kulusid.

Kriminaalmenetluse seadustiku paragrahvi 391 lõikes 1 on aga sätestatud, et kriminaalmenetluse kulud tuleb süüdimõistetult sisse nõuda ainult nii, et süüdimõistetul on võimalik tagada endale ja oma perele tagasihoidlik elatustase ja see ei kahjusta tema suutlikkust hüvitada kuriteo tagajärjel tekkinud kahju. Kui kulud ei saa sisse nõuda põhjusel, et süüdimõistetul puuduvad selleks vahendid, võib kohus tunnistada kulud tagastamatuks. Kui kohus leiab, et kulud võidakse sisse nõuda hiljem, tuleb asjaomase isiku majanduslikku olukorda pärast teatava aja möödumist uuesti hinnata. Seaduse järgi võib kulud sisse nõuda viie aasta jooksul pärast menetluse raames lõpliku otsuse tegemist. Kui kohus otsustab, et süüdimõistetut peab kandma kohtukulud, ent hiljem ilmneb, et asjaomane isik ei ole võimeline neid kandma, võivad kulude sissenõudmise eest vastutavad riigiasutused maksetähtaega pikendada, lubada maksta osade kaupa või kulud vähendada.

Kui süüdimõistetut on kriminaalkohtu otsuse kohaselt kohustatud maksma kriminaalmenetluses osalevale tsiviilhagejale vähemalt osalist hüvitist, peab ta hüvitama ka sellele tsiviilhagejale kriminaalmenetlusega kaasnenud kulud.

Kriminaalmenetluse seadustiku paragrahvi 393a kohaselt võib õigeksmõistetud süüdistatav taotleda föderaalasutustelt rahalist toetust oma kaitseadvokaadi kulude tasumiseks. See toetus hõlmab tegelikult tehtud vajalikke rahalisi kulutusi ja kindlasummalist tasu kaitseadvokaadi kulude eest. Kindlasummalise tasu kindlaksmääramisel võetakse arvesse kaitse ulatust ja keerukust ning kaitseadvokaadi osutatud vajalike ja asjakohaste teenuste mahtu ning see tasu ei tohi ületada järgmiseid ülemmäärasid: menetlus vandekohtuga liidumaa kohtus – 10 000 eurot; menetlus kohtukaasistujatega liidumaa kohtus – 5000 eurot; menetlus üheliikmelise koosseisuga liidumaa kohtus – 3000 eurot; menetlus esimese astme kohtus – 1000 eurot.

Kui kriminaalmenetlus algatatakse erasüüdistuse esitamisega või kriminaalmenetluses osaleva tsiviilhageja avalduse alusel vastavalt kriminaalmenetluse seadustiku paragrahvile 72 ja sellele ei järgne süüdimõistvat otsust, peab erasüüdistuse esitaja või kriminaalmenetluses osalev tsiviilhageja kandma kõik kriminaalmenetluse algatamise või jätkamisega seotud kulud. Kui kriminaalmenetlus lõppeb kohtuliku kokkuleppega (*Diversion*) (kriminaalmenetluse seadustiku paragrahvid 198–209), ei pea kriminaalmenetluses osalev tsiviilhageja mingeid kulusid kandma.

Ekspertitasud

Hagiga tsiviilkohtumenetlustes (sealhulgas kaubandusasjades) tasaarveldatakse ekspertitasud vastastikku või mõistetakse välja proportsionaalselt poole võidu või kaotuse ulatusega (tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvi 43 lõige 1).

Kohtuliku abielulahutuse menetluses, milles tehtud otsuse järgi ei ole kumbki pool vastutav, tuleb tegelikud kulud vastastikku tasaarveldada. Kui üks pool on teinud üle poole rahalistest kulustest, peab teine pool ülemäärase summa talle hüvitama. Kui aga üks abikaasadest leitakse olevat süüdi, peab see pool hüvitama teise poole ekspertitasud.

Pooled, kes eksperte kasutasid või kelle huvides meetmeid võeti, peavad hüvitama algselt kohtu vahenditest ekspertitasude katteks makstud kulud kohtule järgmiste menetluste korral: vastastikusel kokkuleppel algatatud abielulahutuse menetlused, hooldus- ja suhtlusõigust käsitlevad menetlused ning alaealiste laste ülalpidamisnõudeid käsitlevad menetlused. Kui kulude hüvitamise kohustus lasub mitmel isikul, vastutavad nad ühiselt (kohtukulude maksmist käsitleva seaduse (*Gerichtliches Einbringungsgesetz* – GEG) paragrahvi 1 lõige 5 koostoimes sama seaduse paragrahvi 2 lõikega 1).

Ekspertitasude suurus on reguleeritud tasu saamise õigust käsitleva seadusega. Igal konkreetsel juhtumil sõltub see peamiselt kohtu taotletud aruande sisust ja ulatusest.

Kriminaalmenetluses moodustavad ekspertitasud osa kohtukuludest (kriminaalmenetluse seadustiku paragrahvi 381 lõike 1 punkt 2), mille peab vastavalt kriminaalmenetluse seadustiku paragrahvi 389 lõikele 1 kandma süüdimõistetut. Ekspertitasud määrab kindlaks kohus või riigiprokurör ning neid tasuvad ettemaksena föderaalasutused.

Tõlkijate ja tõlkide tasud

Eespool esitatud selgitus kehtib ka tõlkijate ja tõlkide tasude kohta.

Seotud dokumendid

Kulude läbipaistvuse uuring: Austria (829 kB)

Lingid

Kohtulõivude seaduse paragrahv 32

Viimati uuendatud: 20/10/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.